

List pasterski biskupów metropolii górnośląskiej z okazji 750. rocznicy śmierci św. Jacka

Umiłowani w Chrystusie, Bracia i Siostry,
Drodzy Czyciele św. Jacka, naszego Patrona!

1. W tym roku przypada 750. rocznica śmierci św. Jacka Odrowąża. Nasz wielki Rodak, czczony na całym świecie, w sposób szczególny związany jest z górnośląską prowincją kościelną – nie tylko przez fakt narodzin w Kamieniu Śląskim, ale przede wszystkim poprzez jego wstawiennictwo patronalne. Mija w tym roku 15. rocznica ustanowienia kościelnej metropolii górnośląskiej, obejmującej archidiecezję katowicką oraz diecezje opolską i gliwicką. Już w pierwszych miesiącach jej istnienia biskupi całej metropolii zwrócili się do Ojca Świętego Jana Pawła II o ustanowienie św. Jacka głównym patronem nowopowstałej prowincji kościelnej. Sługa Boży Jan Paweł II chętnie przystał na tę prośbę, zaś Kongregacja Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów potwierdziła decyzję papieską dekretem z dnia 10 lutego 1993 r. W 15. rocznicę ustanowienia metropolii mamy zatem szczególny obowiązek wdzięczności Bogu za jej powstanie, ale także winniśmy podziękować św. Jackowi za jego szczególne wstawiennictwo i opiekę. Dlatego my, biskupi metropolii górnośląskiej, zachęcamy wszystkich do szczególnego uczczenia 750. rocznicy śmierci św. Jacka, naszego Patrona. Obchody rocznicowe pragniemy skupić przede wszystkim wokół sanktuarium narodzin św. Jacka w Kamieniu Śląskim, a także wokół jego grobu i relikwii w kościele dominikańskim w Krakowie.

2. W odpowiedzi na pytanie, dlaczego mamy czcić świętych, nauczanie Kościoła podaje dwa główne powody: świętych czcimy dlatego, że są naszymi wzorami do naśladowania, a także wstawiają się za nami (KL 104).

Czego zatem możemy nauczyć się od św. Jacka? Wprawdzie żył przed ośmioma wiekami, lecz blask jego świętości wciąż od nowa zapala nas do gorliwego życia wiarą, do apostołskiej i misyjnej działalności, a także do pobożności eucharystycznej i maryjnej.

Imponująca i podziwu godna była działalność ewangelizacyjna i misyjna św. Jacka. Po studiach w Paryżu i Bolonii wstąpił do klasztoru dominikańskiego w Rzymie i z rąk św. Dominika przyjął habit zakonny razem z bł. Czesławem. Zastąpił jako kaznodzieja i założyciel wielu klasztorów dominikańskich nie tylko w Polsce, ale również w Austrii, Prusach i na Rusi, gdzie dotarł do dalekiego Kijowa. Mówi się nawet o jego misji w krajach skandynawskich. To on przed wiekami jednoczył nasz kontynent w oparciu o wartości chrześcijańskie, dlatego też bez przesady możemy nazywać go jednym z najstarszych śląskich Europejczyków, a nawet „patronem” procesu integracyjnego współczesnej Europy.

Biografia Świętego przywołuje dramatyczne wydarzenie z płonącego Kijowa, skąd uchodząc, w jednej ręce niósł Najświętszy Sakrament, a w drugiej – figurę Matki Bożej. To stało się powodem przypisywanych mu w ikonografii atrybutów, określających dwie podstawowe cechy jego pobożności: kult Eucharystii i Maryi.

Kiedy patrzymy na obrazy i figury św. Jacka trzymającego w ręku Najświętszy Sakrament, to odnosimy wrażenie, że święty nasz Patron kieruje do nas i w dzisiejszych czasach ważne i wciąż aktualne przesłanie o fundamentalnym znaczeniu Eucharystii, która winna stanowić prawdziwe „źródło i szczyt” naszego życia (KL 10). Istotną podstawą i elementem chrześcijańskiej pobożności zawsze będzie niedzielne zgromadzenie eucharystyczne. Spotykamy w nim zmartwychwstałego Chrystusa, który posila nas pokarmem swego słowa oraz Ciała i Krwi. Do uczestnictwa w niedzielnej Eucharystii wzywał wiele razy Sługa Boży Jan Paweł II. Czyni to równie intensywnie jego następca, Ojciec Święty Benedykt XVI. Już kilka tygodni po inauguracji swojego pontyfikatu powiedział: „uczestniczenie w niedzielnej Mszy św. nie powinno być odczuwane przez chrześcijanina jako nakaz czy ciężar, lecz winno być potrzebą i radością. Gromadzenie się z braćmi i siostrami, słuchanie słowa Bożego, karmienie się Chrystusem, ofiarowanym za nas, to piękne doświadczenie, które nadaje sens życiu i napełnia serca pokojem. My, chrześcijanie, nie możemy żyć bez niedzieli, bez niedzielnej Eucharystii” (12 VI 2005). Również w swojej niedawnej adhortacji posynodalnej *Sacramentum caritatis* przypomniał nam o obowiązku świętowania niedzieli. Zgodnie z zasadą pierwszych wieków Kościoła, każdy chrześcijanin powinien „żyć na sposób dnia Pańskiego” (św. Ignacy Antiocheński). Jeśli nie odczuwamy pragnienia uczestniczenia w niedzielnej Mszy św., to zagrożone jest nasze życie wiarą, zagrożony jest sens naszej chrześcijańskiej egzystencji, ponadto – przypomina Benedykt XVI – udział w niedzielnej Eucharystii jest nakazem także naszego sumienia (n. 72-73).

Obok głębokiej pobożności eucharystycznej, w życiu św. Jacka ważną rolę odgrywał również kult Maryi. Był wielkim czycielem Matki naszego Pana, dlatego gorliwie polecał Jej wstawiennictwo swoją działalność pasterską

i tych, których spotykał. Jego pobożność maryjna polegała przede wszystkim na naśladowaniu cnót Matki Bożej, dlatego starał się upodobnić swoje życie do Niej do tego stopnia, że nawet umrzeć pragnął w dniu Jej Wniebowzięcia, co też spełniło się w klasztorze krakowskim 750 lat temu.

3. Nasz Patron jeszcze za życia cieszył się sławą świętości, która jeszcze bardziej wzmożła się po jego śmierci. Do grobu świętego ściągały liczne rzesze pielgrzymów, wśród których nigdy nie zabrakło Rodaków ze Śląska. Otaczała go nadto sława wielkiego cudotwórcy, o czym świadczą zachowane zapisy kronikarskie. Celem pielgrzymek było również miejsce jego narodzin w Kamieniu Śląskim. Wzniesione tam sanktuarium zostało zniszczone w 1945 r. w trakcie działań wojennych. Zamek z wypaloną kaplicą przejęło wojsko. Nie mógł się zatem rozwinąć ruch pielgrzymkowy. Na szczęście nowa sytuacja po 1989 roku zmieniła ten smutny stan rzeczy. Po odbudowie i reaktywacji Sanktuarium św. Jacka, od 13 lat przybywają do Kamienia Śląskiego coraz liczniej pielgrzymi indywidualni i w zorganizowanych grupach. Obecny Rok Jubileuszowy może stać się doskonałą okazją, aby wierni, którzy jeszcze nie byli w miejscu narodzin naszego Patrona, mogli to sanktuarium nawiedzić.

Drodzy Czyciele św. Jacka!

4. W roku 750-lecia śmierci św. Jacka, w Kamieniu Śląskim przewidziane są różne uroczystości jubileuszowe. Jako biskupi metropolii górnośląskiej pragniemy Was zaprosić przede wszystkim na centralne obchody, które odbędą się w niedzielę 17 czerwca przy okazji zakończenia obrad plenarnych Konferencji Episkopatu Polski. Będzie to wyjątkowa pielgrzymka Biskupów polskich do św. Jacka. Punktem kulminacyjnym stanie się uroczysta Msza św. o godz. 10.00, odprawiona z udziałem obecnych na obradach kardynałów, arcybiskupów i biskupów. Do udziału w tej wyjątkowej dla naszej metropolii Mszy św. serdecznie zapraszamy kapłanów i wiernych z archidiecezji katowickiej, z diecezji gliwickiej i opolskiej. Ze szczególnym zaproszeniem zwracamy się do młodzieży. Dla niej diecezjalni duszpasterze przygotowali specjalny program, który wypełni godziny popołudniowe tej niedzieli. Zapraszamy także na drugą ponaddiecezjalną uroczystość jubileuszową, podczas której pragniemy uczcić naszego wspólnego patrona w rocznicę dnia jego śmierci, czyli narodzin dla nieba. Te uroczystości odpustowe obchodzone będą od 17 do 19 sierpnia. Suma pontyfikalna zostanie odprawiona w niedzielę 19 sierpnia o godz. 11.00. Chcemy ponownie gościć kapłanów i wiernych z całej metropolii.

5. Przez cały Rok Jubileuszowy oczekiwani są w Sanktuarium w Kamieniu Śląskim tak pielgrzymi indywidualni, jak grupy parafialne. Nie zapominamy bowiem, że w Kamieniu Śląskim czcimy jeszcze dwóch świętych Odrowążów: bł. Czesława i bł. Bronisławę. Wiekowa tradycja utrzymuje, że są to bliscy krewni św. Jacka, którzy również urodzili się w Kamieniu. To przekonanie wyraził także Ojciec Święty Jan Paweł II w homilii podczas swojej pielgrzymki na Górę św. Anny w 1983 r. Powiedział wtedy: „W pobliżu Góry św. Anny znajduje się Kamień Śląski, miejsce urodzenia św. Jacka, bł. Czesława i bł. Bronisławy Odrowążów – postaci bardzo mi drogich i bliskich od wczesnej młodości. Święty Jacek i bł. Bronisława spoczywają w Krakowie, bł. Czesław jest patronem Wrocławia” (21 VI 1983).

Niech zatem obchody Roku Jubileuszowego przypomną nam wspaniałe postacie naszych śląskich Świętych, zwłaszcza św. Jacka. Niech staną się przedmiotem chluby i naszej dumy. Niech nadal pogłębiają nasze życie religijne i niech będą w niebie naszymi potężnymi orędownikami, a na ziemi żywymi wzorami gorliwości i świętości życia.

Na owocne przeżywanie jubileuszowego Roku Jackowego udzielamy wiernym całej metropolii górnośląskiej pasterskiego błogosławieństwa: w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Katowice, Gliwice, Opole, 17 kwietnia 2007 r.

Abp Damian Zimoń, Metropolita Górnośląski

Bp Jan Wieczorek, Biskup Gliwicki

Abp Alfons Nossol, Biskup Opolski